

สำนักสิริพัฒนา
Siripattana Training Center

โครงการฝึกอบรม

หลักสูตร “การบริหารงานอุดมศึกษาระดับกลาง รุ่นที่ 1”

ระหว่างวันจันทร์ที่ 3 – วันพุธที่ 26 มิถุนายน 2562 (อบรมเฉพาะวันจันทร์-ศุกร์)

จัดโดย สำนักสิริพัฒนา สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์

1. หลักการและเหตุผล

การบริหารสถาบันการศึกษาในยุคปัจจุบัน จำเป็นต้องคำนึงถึงปัจจัยสภาพแวดล้อมใหม่ๆ ที่ส่งผลกระทบต่อการบริหารมหาวิทยาลัย ทั้งนโยบาย สถานการณ์ทางเศรษฐกิจ สังคม ตลอดจนเทคโนโลยีและนวัตกรรมที่เปลี่ยนแปลงอย่างก้าวกระโดดนั้น จึงจำเป็นที่จะต้องปรับเปลี่ยนมุมมอง โดยการพัฒนาศักยภาพ และทัศนคติของผู้บริหาร เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอันจะนำไปสู่การกำหนดกลยุทธ์ที่เหมาะสมของมหาวิทยาลัย โดยมีโครงสร้างและกระบวนการปฏิบัติงานที่สนับสนุนการปฏิบัติงานของบุคลากร เพื่อให้มหาวิทยาลัยสามารถดำรงอยู่ได้อย่างยั่งยืน

โดยผู้บริหารของมหาวิทยาลัยนั้น ต้องเป็นผู้ที่มีความรอบรู้ เป็นผู้มีภาวะผู้นำ สามารถบริหารงานในองค์กรที่มีสถานะที่เปลี่ยนแปลงตลอดเวลาได้อย่างมีประสิทธิภาพ ตลอดจนมีแนวคิด วิธีการบริหารที่ทันสมัย รอบรู้ทันเทคโนโลยีที่เป็นนวัตกรรม สามารถวางแผนวิเคราะห์ปัญหาและตัดสินใจที่จะดำเนินงานอย่างมุ่งมั่น เพื่อเตรียมพร้อมที่จะก้าวไปสู่การเป็นผู้บริหารระดับสูงขึ้นไปได้ในอนาคต ซึ่งสถาบันอุดมศึกษาเป็นแหล่งรวมขององค์ความรู้ทางวิชาการและบุคลากรที่มีคุณภาพ การบริหารงานอุดมศึกษา ให้มีคุณภาพสอดคล้องกับพันธกิจและการเป็นผู้นำทางการศึกษา เพื่อให้ก้าวทันเท่าเทียมกับสถาบันการศึกษาอื่น ไม่เพียงแต่ต้องอาศัยผู้บริหารที่มีวิสัยทัศน์ มีความรู้ความสามารถ และทักษะการบริหารแล้ว ผู้บริหารของมหาวิทยาลัยยังเป็นกลไกสำคัญที่จะช่วยประสานการบริหารงาน ให้สามารถนำพามหาวิทยาลัยไปสู่ความเป็นเลิศทางวิชาการ และพึ่งพาตนเองได้ในระยะยาว จึงจำเป็นที่ผู้บริหารระดับกลางจะต้องเป็นผู้ที่มีวิสัยทัศน์ที่กว้างไกล มีความรู้ความสามารถ และทักษะการบริหารที่สอดประสานในทิศทางเดียวกันกับผู้บริหารระดับสูง

จากความสำคัญดังกล่าวข้างต้น สำนักสิริพัฒนา สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ จึงเห็นสมควรจัดโครงการพัฒนาศักยภาพผู้บริหารระดับกลาง หลักสูตร “การบริหารงานอุดมศึกษาระดับกลาง” ให้แก่ผู้ดำรงตำแหน่ง รองคณบดี รองผู้อำนวยการ หัวหน้ากลุ่มงาน หรือเทียบเท่า เพื่อเสริมสร้างวิสัยทัศน์เพิ่มพูนความรู้ และทักษะทางการบริหารองค์การและเป็นการเตรียมความพร้อมที่จะก้าวไปสู่การเป็นผู้บริหารระดับสูงในอนาคต โดยหลักสูตรภายใต้กรอบมาตรฐานหลักสูตรการบริหารงานอุดมศึกษาระดับกลางของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา

2. วัตถุประสงค์ทั่วไปของหลักสูตร

2.1 เพื่อพัฒนาผู้บริหารระดับกลางให้มีความรู้ความเข้าใจในบริบทการบริหารอุดมศึกษาและกระบวนการงานด้านต่างๆ

2.2 เพื่อพัฒนาความสามารถของผู้บริหารระดับกลางในการถ่ายทอดนโยบายจากผู้บริหารระดับสูงไปสู่การปฏิบัติการวางแผนงานและวิธีดำเนินงานที่ชัดเจนการบริหารผลการปฏิบัติงาน การแก้ไขปัญหาในการปฏิบัติงาน การปรับปรุงพัฒนางาน ตนเองและผู้ปฏิบัติงานที่อยู่ในความรับผิดชอบให้ปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2.3 เพื่อพัฒนาผู้บริหารระดับกลางในด้านทักษะและการจัดการทรัพยากรทางการบริหาร

2.4 เพื่อพัฒนาผู้บริหารระดับกลางในด้านคุณธรรมจริยธรรมหลักการคิดและการตัดสินใจอย่างเป็นระบบ มุมมองและวิธีคิดในเชิงระบบ การคิดริเริ่มสร้างสรรค์

2.5 เพื่อให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์ซึ่งกันและกันในระยะยาวต่อไป

3. วัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม

3.1 สามารถอธิบายบริบทการบริหารงานอุดมศึกษาและความท้าทายที่สำคัญของการบริหารในระดับสถาบันอุดมศึกษา

3.2 สามารถอธิบายและเสนอกลยุทธ์ในการบริหารงานอุดมศึกษา และวิธีการประยุกต์ใช้ได้อย่างเหมาะสม

3.3 สามารถประเมินผลงาน คิด วิเคราะห์ ตัดสินใจ กำหนดแนวทางและโน้มน้าวขับเคลื่อนการบริหารการเปลี่ยนแปลง

3.4 สามารถประสานความร่วมมือกับกลุ่มผู้บริหารระดับกลางด้วยกัน

4. โครงสร้างหลักสูตร

การฝึกอบรม หลักสูตร “การบริหารงานอุดมศึกษาระดับกลาง” รุ่นที่ 1 ใช้เวลาในการอบรม 18 วัน ประกอบด้วย 5 กลุ่มวิชา รวม 132 ชั่วโมง มีโครงสร้างหลักสูตร ดังต่อไปนี้

กลุ่มวิชาที่ 1 บริบทของการบริหารงานอุดมศึกษา	ชั่วโมง
1. นโยบายและแผนการบริหารงานสถาบันอุดมศึกษาในปัจจุบัน	3 ชั่วโมง
2. แนวโน้มการเปลี่ยนแปลงที่ส่งผลกระทบต่อการบริหารงานสถาบันอุดมศึกษา	3 ชั่วโมง
3. หลักกฎหมายในการบริหารงานสถาบันอุดมศึกษา	3 ชั่วโมง
การอภิปรายสกัดประเด็นการเรียนรู้ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานในบริบทของตนเองพร้อมกับการนำเสนอเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้	3 ชั่วโมง
รวม	12 ชั่วโมง

กลุ่มวิชาที่ 2 ทักษะในการบริหารจัดการงานอุดมศึกษา

2.1 การบริหารจัดการองค์การ

2.1.1 การกำหนดและวางแผนกลยุทธ์เพื่อความเป็นเลิศ	3 ชั่วโมง
2.1.2 การพัฒนาองค์กรและกระบวนการปฏิบัติงาน	3 ชั่วโมง
2.1.3 การวางแผนและบริหารโครงการของสถาบันอุดมศึกษา	3 ชั่วโมง
2.1.4 การประกันคุณภาพของสถาบันอุดมศึกษา	3 ชั่วโมง

2.2 ภาวะผู้นำและการบริหารทีมงาน

2.2.1 ภาวะผู้นำในการบริหารและการเปลี่ยนแปลงองค์กร	3 ชั่วโมง
2.2.2 การเจรจาต่อรองและการบริหารความขัดแย้ง	6 ชั่วโมง
2.2.3 เทคนิคการนำเสนอและการสื่อสารสำหรับผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษา	6 ชั่วโมง

2.3 การบริหารงานอุดมศึกษา

2.3.1 การบริหารงานวิชาการและวิจัยในระดับอุดมศึกษา	3 ชั่วโมง
2.3.2 การสร้างเครือข่ายกับชุมชน	3 ชั่วโมง
2.3.3 การบริหารงานกิจการนักศึกษา	3 ชั่วโมง
2.3.4 การบริหารความเสี่ยงในสถาบันอุดมศึกษา	3 ชั่วโมง

2.4 การบริหารจัดการทรัพยากร

2.4.1 การบริหารจัดการทรัพยากรมนุษย์ในสถาบันอุดมศึกษา	6 ชั่วโมง
2.4.2 การบริหารงบประมาณและการคลังในสถาบันอุดมศึกษา	3 ชั่วโมง
2.4.3 การนำระบบเทคโนโลยีมาใช้ในสถาบันอุดมศึกษา	3 ชั่วโมง
2.4.4 การจัดการความรู้ในสถาบันอุดมศึกษา	3 ชั่วโมง
2.4.5 การบริหารจัดการด้านสิ่งแวดล้อมและพลังงาน	3 ชั่วโมง

2.5 การกำกับติดตามงานในสถานะนักบริหารงานอุดมศึกษาระดับกลาง

2.5.1 การบริหารจัดการแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์และมีส่วนร่วม	3 ชั่วโมง
2.5.2 การควบคุมภายในสถาบันอุดมศึกษา	3 ชั่วโมง
2.5.3 การกำกับติดตามตรวจสอบ และประเมินผล	3 ชั่วโมง
การอภิปรายสกัดประเด็นการเรียนรู้เกี่ยวกับทักษะทางการบริหารจัดการสถาบันอุดมศึกษา พร้อมทั้งนำเสนอประเด็นการเรียนรู้ที่ได้	3 ชั่วโมง

รวม 69 ชั่วโมง

กลุ่มวิชาที่ 3 การพัฒนาหลักในการคิดและตัดสินใจอย่างมีเหตุมีผล

3.1 เทคนิคการวิเคราะห์ แก้ไขปัญหา และการตัดสินใจในสถานการณ์ที่ซับซ้อน	3 ชั่วโมง
3.2 คุณธรรม และจริยธรรม ในการบริหารงานอุดมศึกษา	3 ชั่วโมง
การอภิปรายสกัดประเด็นการเรียนรู้เพื่อวิเคราะห์และตัดสินใจในการบริหารงาน พร้อมทั้งนำเสนอประเด็นการเรียนรู้ที่ได้	3 ชั่วโมง

รวม 9 ชั่วโมง

กลุ่มวิชาที่ 4 การศึกษาดูงาน

12 ชั่วโมง

ศึกษาดูงานการบริหารกิจการสถาบันอุดมศึกษาในจังหวัดกรุงเทพมหานคร
และเขตปริมณฑล

กลุ่มวิชาที่ 5 การจัดทำและเสนอรายงานการศึกษากลุ่มเกี่ยวกับโครงการ เพื่อการพัฒนางานในความรับผิดชอบ	27 ชั่วโมง
กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์: ละลายพฤติกรรม	3 ชั่วโมง
	รวม 132 ชั่วโมง
5. รายละเอียดหัวข้อวิชา	
กลุ่มวิชาที่ 1 บริบทของการบริหารงานอุดมศึกษา วัตถุประสงค์	12 ชั่วโมง
1. เพื่อเสริมสร้างความรู้ สามารถปรับเปลี่ยนมุมมองทางความคิดในบริบททางการบริหารงาน อุดมศึกษา และการบริหารงานสถาบันอุดมศึกษาแนวใหม่ที่มีประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน	
2. เพื่อปรับกระบวนทัศน์และพัฒนากระบวนการทางความคิดเกี่ยวกับการกำหนดกลยุทธ์ในการ ปฏิรูประบบการศึกษา	
หัวข้อที่ 1.1 นโยบายและแผนการบริหารงานสถาบันอุดมศึกษาในปัจจุบัน	3 ชั่วโมง
รายละเอียดหัวข้อวิชา	
● นโยบายที่สัมพันธ์และเกี่ยวข้องกับยุทธศาสตร์ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และนโยบายของรัฐบาล ● การจัดทำแผนด้านการศึกษาของประเทศ	
หัวข้อที่ 1.2 แนวโน้มการเปลี่ยนแปลงที่ส่งผลกระทบต่อการบริหารสถาบันอุดมศึกษา	3 ชั่วโมง
รายละเอียดหัวข้อวิชา	
● ผลกระทบทางเทคโนโลยี และสังคมในประเทศไทยที่มีผลต่อการบริหารงาน สถาบันอุดมศึกษา ● เทคนิคการวิเคราะห์สาเหตุของปัญหา และวิธีการรับมือกับสถานการณ์ต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับเทคโนโลยี และสังคมในปัจจุบัน	
หัวข้อที่ 1.3 หลักกฎหมายในการบริหารงานสถาบันอุดมศึกษา	3 ชั่วโมง
รายละเอียดหัวข้อวิชา	
● แนวความคิด หลักการการปกครองแบบหลักนิติธรรม หลักการใช้กฎหมายปกครองที่ เกี่ยวกับการบริหารงานอุดมศึกษา ● ตัวอย่างกรณีศึกษาที่เกี่ยวข้องกับความรู้เบื้องต้นในการใช้กฎหมายที่สะท้อนให้เห็นการ ใช้หลักธรรมาภิบาลในการตัดสินใจ	
หัวข้อที่ 1.4 การอภิปรายสกัดประเด็นการเรียนรู้ที่เกี่ยวกับการบริหารงานในบริบทของ ตนเองพร้อมก็นำเสนอเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้	3 ชั่วโมง
ประเด็นการอภิปราย	
● รวบรวมหลักการ วิธีการ กระบวนการที่ได้เรียนรู้จากบริบทของการบริหารงาน อุดมศึกษา ● สกัดประเด็นการเรียนรู้ในบริบททางการบริหาร	

- อภิปรายปัญหา จุดเด่น จุดด้อย ของการบริหารงานอุดมศึกษาของไทย
- อภิปราย นำเสนอ บทบาททางการบริหารนั้นเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้

วิธีการฝึกอบรมในกลุ่มวิชาที่ 1 บริบทของการบริหารงานอุดมศึกษา

- เรียนรู้โดยการศึกษาเอกสาร
- การบรรยาย
- การอภิปราย/ระดมสมอง
- กรณีศึกษา
- การถาม-ตอบ

กลุ่มวิชาที่ 2 ทักษะในการบริหารจัดการงานอุดมศึกษา

69 ชั่วโมง

วัตถุประสงค์

เพื่อเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจในการพัฒนาและเสริมสร้างหลักการบริหารงานแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ และเสริมสร้างค่านิยมที่สร้างสรรค์ เพื่อเป็นผู้บริหารที่มีสมรรถนะในสถาบันอุดมศึกษาที่มีประสิทธิภาพและยั่งยืน

หัวข้อที่ 2.1 การกำหนดและวางแผนกลยุทธ์เพื่อความเป็นเลิศ

3 ชั่วโมง

รายละเอียดหัวข้อวิชา

- หลักการ แนวความคิด การบริหารเชิงกลยุทธ์
- องค์ประกอบที่สำคัญ และเครื่องมือ เทคนิคของการบริหารเชิงกลยุทธ์ เช่น การกำหนดกลยุทธ์โดยการวิเคราะห์ SWOT และการวางแผนกลยุทธ์โดยใช้การกำหนดตัวชี้วัด เป็นต้น
- แนวทางการนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติเพื่อสร้างความได้เปรียบในการแข่งขัน
- กรณีศึกษาการบริหารเชิงกลยุทธ์

หัวข้อที่ 2.2 การพัฒนาองค์กรและกระบวนการปฏิบัติงาน

3 ชั่วโมง

รายละเอียดหัวข้อวิชา

- องค์ประกอบหลักของการพัฒนาองค์กร (Organization Development)
- สาเหตุที่องค์กรต่างๆ ต้องทำการพัฒนา
- กระบวนการพัฒนาองค์กรเพื่อให้เกิดความยั่งยืน
- แนวทางในการเปลี่ยนแปลงการพัฒนาองค์กร

หัวข้อที่ 2.3 การวางแผนและการบริหารโครงการของสถาบันอุดมศึกษา

3 ชั่วโมง

รายละเอียดหัวข้อวิชา

- แนวทาง เทคนิค การวิเคราะห์โครงการเบื้องต้น
- การวางแผนการปฏิบัติงานโครงการ
- การติดตามควบคุมโครงการ
- ประเมินผลการดำเนินงานโครงการ

หัวข้อที่ 2.4 การประกันคุณภาพของสถาบันอุดมศึกษา รายละเอียดหัวข้อวิชา ● หลักการความจำเป็นในการประกันคุณภาพการศึกษา ● ระบบการประกันคุณภาพการศึกษา ● แนวทางการประกันคุณภาพ และประโยชน์ที่ได้รับในการประกันคุณภาพการศึกษา ● ปัญหา อุปสรรคที่เกิดขึ้นเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษา และแนวทางแก้ไข	3 ชั่วโมง
หัวข้อที่ 2.5 ภาวะผู้นำในการบริหารและการเปลี่ยนแปลงองค์กร รายละเอียดหัวข้อวิชา ● แนวทางการเพิ่มศักยภาพการเป็นผู้นำ และการประเมินสถานการณ์ ● กรณีศึกษาการแก้ไขปัญหาและการตัดสินใจ ● บทบาทของหัวหน้าส่งผลอย่างไรกับการปฏิบัติต่อทีมงาน ● การสร้างพลังทีมงาน	3 ชั่วโมง
หัวข้อที่ 2.6 การเจรจาต่อรองและการบริหารความขัดแย้ง รายละเอียดหัวข้อวิชา ● หลักการ แนวความคิด การเจรจาต่อรองและการจัดการความขัดแย้ง ● การกำหนดแนวทางการแก้ไขปัญหาความขัดแย้ง โดยเน้นการบริหารแบบ Conflict Management ● เทคนิคการสร้างความสัมพันธ์ การเจรจาต่อรอง และการบริหารความขัดแย้งในสถานการณ์ต่างๆ ● การฝึกปฏิบัติ	6 ชั่วโมง
หัวข้อที่ 2.7 เทคนิคการนำเสนอและการสื่อสารสำหรับผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษา รายละเอียดหัวข้อวิชา ● แนวทาง เทคนิคการนำเสนอ และเตรียมการนำเสนอ ● วัตถุประสงค์ หลักเกณฑ์ หรือแนวทางที่ใช้ในการวิเคราะห์ และเตรียมตัวในการบรรยาย การพูด การพัฒนาการนำเสนอให้น่าสนใจ ● การพัฒนาประสิทธิภาพในการนำเสนอ ● การฝึกปฏิบัติ	6 ชั่วโมง
หัวข้อที่ 2.8 การบริหารงานวิชาการและวิจัยในระดับอุดมศึกษา รายละเอียดหัวข้อวิชา ● ความสำคัญของการบริหารงานวิชาการและการวิจัย ● ขอบข่ายของการบริหารงานวิชาการและการวิจัย ● หลักการบริหารงานวิชาการและการวิจัย	3 ชั่วโมง
หัวข้อที่ 2.9 การสร้างเครือข่ายกับชุมชน รายละเอียดหัวข้อวิชา ● แนวทางการสร้างเครือข่ายชุมชนในการบริหารงานอุดมศึกษา	3 ชั่วโมง

- สถาบันอุดมศึกษากับการพัฒนาคุณภาพชีวิตและสิ่งแวดล้อม
- การสร้างการมีส่วนร่วมระหว่างสถาบันอุดมศึกษากับชุมชน

หัวข้อที่ 2.10 การบริหารงานกิจการนักศึกษา

3 ชั่วโมง

รายละเอียดหัวข้อวิชา

- หน้าที่ความรับผิดชอบในการพัฒนางานกิจการนักศึกษา
- การติดตามประเมินผล แก้ไขปัญหาต่างๆที่เกิดขึ้นเกี่ยวกับการบริหารงานกิจการนักศึกษา
- แนวทางการพัฒนากิจการนักศึกษาอื่นๆ ที่เป็นประโยชน์

หัวข้อที่ 2.11 การบริหารความเสี่ยงในสถาบันอุดมศึกษา

3 ชั่วโมง

รายละเอียดหัวข้อวิชา

- การสร้างความเข้าใจ หลักการ แนวทางการลดความเสี่ยง หรือแนวทางการป้องกันความเสี่ยง โดยเชื่อมโยงกับการกำหนดกลยุทธ์ นโยบาย แผนการดำเนินงาน เป็นต้น
- การวิเคราะห์ระบุปัจจัยที่ทำให้เกิดความเสี่ยง โดยมีการประเมินและจัดลำดับความเสี่ยง การบ่งชี้อันตราย เป็นต้น
- เทคนิคการกำหนดกลยุทธ์เพื่อบริหารจัดการความเสี่ยง
- กรณีศึกษาการจัดการบริหารความเสี่ยง

หัวข้อที่ 2.12 การบริหารจัดการทรัพยากรมนุษย์ในสถาบันอุดมศึกษา

6 ชั่วโมง

รายละเอียดหัวข้อวิชา

- สร้างความเข้าใจ หลักการ แนวความคิด สาเหตุและความสำคัญของการบริหารทรัพยากรมนุษย์
- การกำหนดทิศทางการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในอนาคต และการวางแผนการพัฒนาบุคลากรเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลง
- เทคนิคการกำหนดกลยุทธ์ที่สอดคล้องกับนโยบายขององค์กร
- กรณีศึกษาตัวอย่างการบริหารทรัพยากรมนุษย์แนวใหม่

หัวข้อที่ 2.13 การบริหารงบประมาณและการคลังในสถาบันอุดมศึกษา

3 ชั่วโมง

รายละเอียดหัวข้อวิชา

- ความรู้ ความเข้าใจเบื้องต้นเกี่ยวกับการบริหารงบประมาณและการคลังที่จำเป็น
- เทคนิค และการวิเคราะห์ความสำเร็จในการจัดทำงบประมาณ
- กลยุทธ์ที่สำคัญในการบริหารงบประมาณแนวใหม่

หัวข้อที่ 2.14 การนำระบบเทคโนโลยีมาใช้ในสถาบันอุดมศึกษา

3 ชั่วโมง

รายละเอียดหัวข้อวิชา

- สร้างความเข้าใจถึงความสำคัญ ประโยชน์ของระบบเทคโนโลยีสมัยใหม่
- วิธีการเลือกใช้ และประยุกต์ใช้เทคโนโลยี
- กรณีศึกษาการนำเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้ในสถาบันอุดมศึกษา

หัวข้อที่ 2.15 การจัดการความรู้ในสถาบันอุดมศึกษา รายละเอียดหัวข้อวิชา ● Introduction สร้างความเข้าใจ หลักการ แนวความคิด กระบวนการของการจัดการความรู้ และหลักการ แนวความคิด การสร้างองค์การให้เป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ ● เทคนิคและเครื่องมือการจัดการความรู้ที่เอื้อไปสู่การทำให้เป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ ● กรณีศึกษา Best Practices การจัดการความรู้ภายใต้องค์การแห่งการเรียนรู้	3 ชั่วโมง
หัวข้อที่ 2.16 การบริหารจัดการด้านสิ่งแวดล้อมและพลังงานในสถาบันอุดมศึกษา รายละเอียดหัวข้อวิชา ● แนวความคิด หลักการการจัดการสิ่งแวดล้อมในสถาบันอุดมศึกษา ● แนวทางการจัดการแบบยั่งยืนเพื่อสิ่งแวดล้อมและพลังงานในสถาบันอุดมศึกษา	3 ชั่วโมง
หัวข้อที่ 2.17 การบริหารจัดการแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์และมีส่วนร่วม รายละเอียดหัวข้อวิชา ● Introduction สาเหตุ ที่มาของการบริหารมุ่งผลสัมฤทธิ์ ● แนวคิด หลักการ และรูปแบบของการบริหารมุ่งผลสัมฤทธิ์ รวมทั้งกรอบแนวคิดการบริหารมุ่งผลสัมฤทธิ์ ● แนวทางการสร้างและสนับสนุนการมีส่วนร่วม ● ปัญหา ข้อจำกัด และแนวทางการแก้ไขของการบริหารแบบมีส่วนร่วม	3 ชั่วโมง
หัวข้อที่ 2.18 การควบคุมภายในสถาบันอุดมศึกษา รายละเอียดหัวข้อวิชา ● องค์ประกอบของการควบคุมภายใน ● กิจกรรมการควบคุมภายใน ● การติดตามและประเมินผลการควบคุมภายใน	3 ชั่วโมง
หัวข้อที่ 2.19 การกำกับติดตามตรวจสอบ และประเมินผล รายละเอียดหัวข้อวิชา ● กระบวนการ ขั้นตอน องค์ประกอบของแผนงานการกำกับติดตามตรวจสอบการทำงาน ● การปฏิบัติงานตรวจสอบ ● การรายงาน ปัจจัยเสริมสร้างความสำเร็จของการรายงานผลการปฏิบัติงาน ● การติดตามผลการตรวจสอบ และประเมินผล	3 ชั่วโมง
หัวข้อที่ 2.20 การอภิปรายสกัดประเด็นการเรียนรู้เกี่ยวกับทักษะทางการบริหารงานสถาบันอุดมศึกษา พร้อมกับการนำเสนอประเด็นการเรียนรู้ที่ได้ ประเด็นการอภิปราย ● รวบรวมหลักการ วิธีการ กระบวนการที่ได้เรียนรู้จากหลักการและทักษะการบริหารงานสถาบันอุดมศึกษา ● สกัดประเด็นการเรียนรู้ที่ได้จากการศึกษาทั้งหมดเพื่อนำมาเป็นองค์ความรู้ที่สามารถนำไปใช้ในการบริหารงานอุดมศึกษา ● อภิปรายแลกเปลี่ยนเรียนรู้	3 ชั่วโมง

วิธีการฝึกอบรมในกลุ่มวิชาที่ 2 ทักษะในการบริหารจัดการงานอุดมศึกษา

- เรียนรู้โดยการศึกษาเอกสาร
- การบรรยาย
- การอภิปราย
- กรณีศึกษา
- การฝึกปฏิบัติ
- การถาม-ตอบ

กลุ่มวิชาที่ 3 การพัฒนาหลักในการคิดและตัดสินใจอย่างมีเหตุมีผล วัตถุประสงค์

9 ชั่วโมง

1. เพื่อเสริมสร้างพัฒนานักบริหารให้มีความสามารถ มีการพัฒนากรอบความคิดและระบบความคิด โดยยึดหลักธรรมาภิบาลในการบริหารเพื่อมุ่งสู่สถาบันอุดมศึกษาที่เป็นเลิศ
2. เพื่อพัฒนาทักษะในการวิเคราะห์ สังเคราะห์ เพื่อนำไปใช้ในการกำหนดการแก้ไขปัญหาการบริหารงานอุดมศึกษาตามสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงในปัจจุบัน

หัวข้อที่ 3.1 เทคนิคการวิเคราะห์ แก้ไขปัญหา และการตัดสินใจในสถานการณ์ที่ซับซ้อน รายละเอียดหัวข้อวิชา

3 ชั่วโมง

- การวิเคราะห์การตัดสินใจ (Decision Analysis)
- การวิเคราะห์ปัญหาที่อาจเกิดขึ้นได้ (Potential Problem Analysis)
- การวิเคราะห์ปัญหา การวิเคราะห์สถานการณ์
- การคิดเชิงสร้างสรรค์ (Creative Process)

หัวข้อที่ 3.2 คุณธรรม และจริยธรรม ในการบริหารงานอุดมศึกษา

3 ชั่วโมง

รายละเอียดหัวข้อวิชา

- สร้างความเข้าใจ โดยการปลูกจิตสำนึก เรื่องคุณธรรมและจริยธรรมในการบริหาร
- ตัวอย่างคุณธรรมและจริยธรรมที่ควรยึดถือปฏิบัติ
- แนวทางการเสริมสร้างคุณธรรมและจริยธรรมให้กับตนเอง
- กรณีศึกษา

หัวข้อที่ 3.3 การอภิปรายสกัดประเด็นการเรียนรู้เพื่อวิเคราะห์ห้วงการและการจัดการแก้ไข ปัญหาพร้อมก็นำเสนอเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้

3 ชั่วโมง

ประเด็นการอภิปราย

- รวบรวมหลักการ วิธีการ กระบวนการที่ได้เรียนรู้จากการพัฒนาหลักในการคิดและตัดสินใจอย่างมีเหตุมีผลในการบริหารงานอุดมศึกษา
- สกัดประเด็นการเรียนรู้ในการบริหารงานอย่างมีคุณธรรมและจริยธรรม
- อภิปราย นำเสนอ เกี่ยวกับการวิเคราะห์ห้วงการและการจัดการในบริบทของสถาบันอุดมศึกษาอย่างมีคุณธรรมและจริยธรรม เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้

วิธีการฝึกอบรมในกลุ่มวิชาที่ 3 พัฒนาหลักในการคิดและตัดสินใจอย่างมีเหตุมีผล

- เรียนรู้โดยการศึกษาเอกสาร
- การบรรยาย
- การอภิปราย
- กรณีศึกษา
- การถาม-ตอบ

กลุ่มวิชาที่ 4 การศึกษาดูงาน

12 ชั่วโมง

วัตถุประสงค์

เพื่อให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมนำความรู้ที่ได้จากการศึกษาดูงานมาปรับมุมมองและกระบวนการทัศนในการปฏิบัติงานให้สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ขององค์กร เพื่อพร้อมที่จะก้าวสู่ระดับหัวหน้าที่สูงขึ้นในอนาคต

หัวข้อที่ 4.1 ศึกษาดูงานการบริหารกิจการสถาบันอุดมศึกษาที่ประสบความสำเร็จในประเทศ

ขอบเขตการศึกษาดูงาน

- การศึกษาดูงานมีขอบเขตที่ครอบคลุมถึง นโยบาย การกำหนดวิสัยทัศน์ทางการบริหารขององค์กร พันธกิจขององค์กร และมีแนวทางการดำเนินการที่สามารถนำไปใช้ในการปฏิบัติงานได้จริง ซึ่งประเด็นที่ต้องการให้ผู้บริหารระดับกลางมีความเข้าใจในการบริหารจัดการองค์กร สามารถนำความรู้จากการศึกษาดูงานนำพาองค์กรของตนไปสู่ความยั่งยืน และตอบสนองต่อสังคมปัจจุบัน ดังนั้น เพื่อให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ และขอบเขตของการศึกษาดูงาน จึงได้กำหนดแนวทางการศึกษาดูงาน ดังต่อไปนี้
1. ด้านการบริหารจัดการองค์กร
  2. ด้านการจัดการงานวิจัย

กลุ่มวิชาที่ 5 การจัดทำและเสนอรายงานการศึกษากลุ่ม

27 ชั่วโมง

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมนำความรู้ ความเข้าใจที่ได้จากการเข้ารับการอบรมมาประยุกต์ใช้ในการบริหารงานให้บรรลุผลในการบริหารงานมหาวิทยาลัย
2. เพื่อเสริมสร้างศักยภาพและเตรียมความพร้อมในการก้าวไปสู่การเป็นผู้บริหารระดับสูงที่มีความรู้ ความสามารถในการบริหารงานสมัยใหม่

แนวทางการปฏิบัติ

- นักบริหารงานอุดมศึกษาระดับกลางที่เข้ารับการฝึกอบรมมีส่วนสำคัญอย่างยิ่งที่จะนำความรู้ ความเข้าใจ ตลอดจนถึงทักษะ ที่ได้รับการถ่ายทอดจากวิทยากร โดยการนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในการบริหารงานที่อยู่ในความรับผิดชอบของตนให้บรรลุผลตามยุทธศาสตร์งานอุดมศึกษา การฝึกอบรมครั้งนี้จึงได้ออกแบบหลักสูตรให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรม ซึ่งเป็นผู้บริหารระดับกลาง ได้มีการมอบหมายให้มีการนำเสนอผลงานเป็นราย

กลุ่ม จากการศึกษาอบรมตลอดหลักสูตรทั้งหมด นำมาประยุกต์ใช้ในการเขียนรายงานโดยวิเคราะห์สรุปประเด็นเพื่อให้บรรลุผลตามยุทธศาสตร์การบริหารของสถาบันอุดมศึกษา นอกจากนี้ ยังนำความรู้ที่ได้จากการฝึกอบรมไปประยุกต์ใช้ในการทำโครงการ เพื่อสถาบันอุดมศึกษามีการทำงานอย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น และนำพองค์กรไปสู่ความสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ต่อไป

วิธีการดำเนินงาน

- นำความรู้ ความเข้าใจ ทักษะ เทคนิค ที่ได้รับการจากศึกษาอบรมมาประยุกต์ใช้ในการเขียนรายงาน และการนำเสนอ
- การวิเคราะห์บริบทการบริหารอุดมศึกษาและความท้าทายที่สำคัญ
- การเสนอกิจกรรมในการบริหารแนวทางการดำเนินการของมหาวิทยาลัย

วิธีการฝึกอบรมในกลุ่มวิชาที่ 5 การจัดทำและเสนอรายงานการศึกษากลุ่ม

- การสังเกต
- การฝึกปฏิบัติงาน
- การประชุมร่วมกันเพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็น/ระดมสมอง
- การศึกษาวิเคราะห์ประเด็นปัญหาพร้อมสมัยและหาแนวทางแก้ไข/อภิปราย

กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์: ละลายพฤติกรรม

3 ชั่วโมง

6. จำนวนผู้เข้ารับการอบรม

7. คุณสมบัติและเงื่อนไขของผู้เข้ารับการฝึกอบรม

1. เป็นผู้ที่มีคุณสมบัติดังต่อไปนี้
  - 1.1. เป็นข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษา ดำรงตำแหน่งรองคณบดี รองผู้อำนวยการ หัวหน้ากลุ่มงาน หรือเทียบเท่า หรือ
  - 1.2. เป็นบุคลากรประเภทอื่นที่ดำรงตำแหน่งซึ่งเทียบได้กับตำแหน่งตามข้อ (1) หรือ
  - 1.3. เป็นข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษา หรือบุคลากรประเภทอื่นที่มีความรู้และประสบการณ์เทียบเคียงได้กับผู้ดำรงตำแหน่งตามข้อ (1)
2. มีความตั้งใจและสามารถเข้ารับการฝึกอบรมได้ตลอดหลักสูตร

8. ระยะเวลาการอบรม

- 132 ชั่วโมง (วันทำการ: วันจันทร์-วันศุกร์)

9. เกณฑ์การประเมินการสำเร็จการฝึกอบรม

1. ความรู้ ความเข้าใจรายวิชาของแต่ละบุคคล โดยพิจารณาจากค่าผลการทดสอบก่อนเรียน
2. ความรู้ ความเข้าใจรายวิชาของแต่ละบุคคล โดยพิจารณาจากค่าผลการทดสอบหลังเรียน
3. การประเมินความพึงพอใจของผู้เข้ารับการฝึกอบรมอยู่ในระดับมาก

4. ผู้เข้ารับการฝึกอบรมจะต้องเข้ารับการฝึกอบรมอย่างสม่ำเสมอ ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 ของระยะเวลาการฝึกอบรมในหลักสูตร
5. มีความประพฤติเหมาะสมตลอดระยะเวลาฝึกอบรม โดยมีความตั้งใจ กระตือรือร้น ร่วมแรงร่วมใจ ไม่กระทำการใดๆ อันเป็นการเสื่อมเสียหรือเป็นความเสียหาย
6. เข้าร่วมกิจกรรมและส่งงานครบถ้วนตามหลักสูตร

10. ค่าลงทะเบียน

- 39,200.- บาท ต่อคน
จะรวมค่าใช้จ่าย :- 1) ค่าเอกสารประกอบการบรรยาย 2) ค่ากระเป่าและอุปกรณ์ 3) ค่าวิทยากร 4) ค่าอาหารกลางวัน 5) ค่าอาหารว่างและเครื่องดื่มจำนวน 2 มื้อต่อวัน 6) ค่าประกาศนียบัตร 7) ค่าศึกษาดูงานภายในประเทศ 2 วัน 8) ค่าประเมินผลความพึงพอใจ 9) ค่าธรรมเนียมสถาบัน
- ค่าลงทะเบียนไม่รวมค่าใช้จ่ายในส่วนค่าที่พัก ค่าอาหารที่นอกเหนือ และค่าเดินทางของผู้เข้าอบรม
- สำหรับข้าราชการเข้ารับการอบรมได้โดยไม่ถือเป็นวันลาเมื่อได้รับอนุมัติจากผู้บังคับบัญชาและมีสิทธิเบิกค่าธรรมเนียมจากต้นสังกัดได้ตามระเบียบของทางราชการ

11. สถานที่ดำเนินการฝึกอบรม

- สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์

12. การประเมินผลการฝึกอบรม

การประเมินผลโครงการฝึกอบรมหลักสูตรการบริหารงานอุดมศึกษาระดับกลาง มีการประเมินการฝึกอบรม ดังต่อไปนี้

1. การประเมินผลผู้เข้ารับการฝึกอบรม ซึ่งแบ่งการประเมินผลออกเป็น 2 ด้าน ด้วยกันดังนี้
  - 1.1. ประเมินความรู้ความเข้าใจ ได้แก่
    - 1.1.1. การทดสอบความรู้ก่อนเข้ารับการฝึกอบรม (Pre - test)
    - 1.1.2. การทดสอบความรู้หลังเข้ารับการฝึกอบรม (Post - test)
2. การประเมินหลักสูตรการฝึกอบรม ซึ่งแบ่งการประเมินออกเป็นดังนี้
  - 2.1. รายงานสรุปผลภาพรวมของหลักสูตรฝึกอบรม
  - 2.2. ประเมินผลรายวิชา
3. การประเมินผลความพึงพอใจการบริหารจัดการโครงการฝึกอบรม แบ่งการประเมินออกเป็น 5 ด้าน ดังนี้
  - 3.1. ด้านเนื้อหาของหลักสูตรการฝึกอบรม
  - 3.2. ด้านเจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการ
  - 3.3. ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก
  - 3.4. ด้านวิทยากร
  - 3.5. ด้านประโยชน์ที่ได้รับการเข้ารับการฝึกอบรม

13. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ผู้เข้าร่วมโครงการได้รับความรู้ ประสบการณ์ แนวคิด และทิศทางการบริหารจัดการที่เอื้ออำนวยต่อการพัฒนาสถาบันอุดมศึกษาของตน
2. ผู้เข้าร่วมโครงการมีวิสัยทัศน์เพิ่มขึ้นในด้านการจัดการสถาบันอุดมศึกษาที่สามารถแข่งขันได้ภายใต้บริบท และเงื่อนไขปัจจัยที่มีอยู่ของสถาบันอุดมศึกษาไทย
3. ผู้เข้าร่วมโครงการมีความเข้าใจตรงกันถึงภาพรวมสภาพวิกฤติและปัญหาการอุดมศึกษาไทย และตระหนักถึงความจำเป็นเร่งด่วนในการกำหนดกลยุทธ์และมาตรการเพื่อแก้ไขสภาพวิกฤติดังกล่าว
4. ได้เครือข่ายความร่วมมือระหว่างผู้บริหารระดับกลางของสถาบันอุดมศึกษาซึ่งจะเป็นพื้นฐานสำคัญที่จะเอื้ออำนวยต่อการสร้างความร่วมมืออย่างเป็นรูปธรรมในอนาคต
5. ได้องค์ความรู้ทางการบริหารงานอุดมศึกษา จากการแลกเปลี่ยนประสบการณ์และแนวคิดระหว่างผู้เข้าร่วมโครงการและวิทยากร ตลอดจนกรณีศึกษา

14. ผู้รับผิดชอบโครงการ

อาจารย์ใจชนก ภาคอัฐ	ผู้อำนวยการสำนักสรีรพัฒนา สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ โทรศัพท์ 0 2727 3210
นางสาวธัญญธร อุ่อนุโลม	ผู้อำนวยการโครงการ สำนักสรีรพัฒนา สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ โทรศัพท์ 0 2727 3597
นางนพวัลย์ สมไกรสีห์	นักวิชาการศึกษาชำนาญการ หัวหน้ากลุ่มงานบริการฝึกอบรม สำนักสรีรพัฒนา สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ โทรศัพท์ 0 2727 3231 โทรสาร 0 2375 4720
นางสาววิมลรัตน์ เจ๊ะสัน	นักวิชาการศึกษาปฏิบัติการ สำนักสรีรพัฒนา สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ โทรศัพท์ 0 2727 3231 โทรสาร 0 2375 4720